

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 388. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608064190256.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

I tyverne fandt man en individualistisk, moralsk idealisme - som man atter i trediveerne tog afstand fra. På baggrund af efterkrigstidens 389 bekymrede eksistentialisme fandt Jørgen Helger et »moralsk tomrum«, »åndelige krisetilstande, ladede konfliktsituationer, hvor personernes etiske erkendelsesevner spændes til bristepunktet og sjælene vander sig i samvittighedsvalgets pine.« Med sin skelnen mellem »det private« og »det personlige« er Villy Sørensens analyser præget af de saglige halvtredserne - og af denne sagligheds litteraturteoretiske udtryk, nemlig nykritikken. Samtidig føler man i hans analyser også halvtredsernes indelukthed: frigørelse ses alene som en indre opløsning af psykologiske traumer. Det er næppe heller uden grund, at Alfons Höger i Kidde finder en art utopisk, individualistisk socialist. Hans bog kom i 1969. Christian Koch endelig ser på baggrund af halvfjerdsernes økonomiske og økologiske krise et varsel om en tid, hvor »jernet lov« har bragt industrisamfundene ud i en tvivl og selvransagelse uden fortilfælde.« Jeg selv endelig har i den foregående skitse lagt op til en fortolkning, der i *Jærnet* vil se et billede af social og psykologisk opløsning - træk, der er velkendte i firsernes postmodernisme.